

Rejtő Jenő

Legény a talpán

Rejtő Jenő

Legény a talpán

Kiadó: Adamo Books Kft.
<http://adamobooks.com>
Felelős kiadó: ADAMO BOOKS KFT. ügyvezetője

Copyright © ADAMO BOOKS KFT.
Budapest, 2023

ISBN 978-963-453-802-8

Írta: Rejtő Jenő
Borítót készítette: Tordai Gábor
Korrektor és szerkesztő: Nemere Ilona
Tördelte: Markó Richárd

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben,
a nyomda alapításának 141. esztendejében, 2023-ban.
A Magyar Könyvkiadók és
Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.
Felelős vezető: Csöndes Zoltán vezérigazgató
www.gyomaikner.hu

Tartalom

Első fejezet	7
Második fejezet	14
Harmadik fejezet	18
Negyedik fejezet	23
Ötödik fejezet	26
Hatodik fejezet	33
Hetedik fejezet	38
Nyolcadik fejezet	41
Kilencedik fejezet	46
Tizedik fejezet	50
Tizenegyedik fejezet	55
Tizenkettedik fejezet	57
Tizenharmadik fejezet	60
Tizennegyedik fejezet	64
Tizenötödik fejezet	73
Tizenhatodik fejezet	77
Tizenhetedik fejezet	79

Első fejezet

Mikor a világra jöttem, szüleim papot akartak nevelni belőlem. Úgy érzem, hogy békés természetemnek az a hivatás felelt volna meg legjobban. Higgýétek el, barátaim, nem a magamfajta emberen múlik, hogy itt a földön még nem jött el a szeretet országa. Különösen Dél-Afrika bányavidékén sodort sok kellemetlenségbe rendületlen hitem, amellyel az emberek közötti barátságos megértésért küzdök. A dél-afrikai bányavidék nagyrészt egymástól távol eső apró községekből áll, amelyekben még ma is két vagy három arab csendőr igyekszik hiábavalóan fenntartani a rendet és súlyosabb esetekben legfelső fokon a Lincs nevű gyorsbíró ítélkezik.

Képzeltetik barátaim, hogy ezen a vidéken hemzseg a sok kóbor csirkefogó, verekedő, lövöldöző, részeges ripők és mindenféle kötekedő alak. Ne csodáljátok hát, ha a magamfajta istenes és bölcselkedő hajlamú utas lépten-nyomon kellemetlen tapasztalaton okul.

Így történt Pretoriában is, ahol az éppen említett békés természetem kevert bajba. Pretoria az utolsó nagyváros a tengerpartig elterülő bányavidéken és az ottani lótenyésztők klubjában adódott a kellemetlenség. Nagyon meleg volt. Jól benne jártunk a száraz évszakban és ez a szép helyiség egy nagy ház második emeletén, lefüggönyözött ablakaival, jeges italaival menedéknek bizonyult a forróság ellen. Néhányan, higgadt emberek, csendesen beszélgettünk a sarokban.

Egyszerre csak odalépett egy hatalmas, csizmás ember, szemmel láthatólag nagyon részeg – mindig a részeket csinálják a bajt –, és felszólított bennünket, hogy igyunk vele egy pohár whiskyt. Nekem éppen akkor nem volt kedvem inni, ezt senki nem veheti tőlem rossz néven. Barátságosan megkérdeztem, hogy miért ragaszkodik ehhez a nem túlságosan eredeti ötletéhez? Azt mondta, azért, mert ökor iszik magában. Udvariasan azt feleltem, hogy akkor menjen át whiskyjével a másik szobába, mert ott nincs senki. Erre a fickó hangoskodni kezdett, láttam, hogy a helyiség békéjét veszélyezteti és úgy éreztem, hivatásom magaslatán állok, ha ezt az izgága bajkeverőt eltávolítom nyugodt légkörünkől. Azt igazán nem róhatja fel senki hibámnak, hogy az eltávolítás hevében összetévesztettem a helyiség nyílásait és az ajtó helyett az ablakon keresztül tessékeltem ki. Az, hogy az ablak csukva volt, még nem okozott volna bajt, hiszen az üvegszilánkokat el lehet távolítani az emberi testből. Meggyőződésem, hogy ha a pretorai lótenyésztők klubhelyisége a földszinten van, akkor ez a békétlen úr még ma is él. Vonják felelősségre a mérnököt, ítéljék el, aki a házat építette, de miért rohantak nekem? Egy zömök ember még torkon is ragadott. Neveletlenségéért természetesen megróttam és még arra sem volt időm, hogy kihúzzam belőle a késemet, máris menekülnöm kellett, mert láttam, hogy szándékaimat tökéletesen félreértve, rendőrkézre akarnak juttatni.

Az emberek igazságtalansága és meg nem értése mélységesen elkedvetlenített. Hiába! Kutyának való ez az egész vidék! Kóbor, verekedő csirkefogók birodalma.

Tanana már kisközség, másfél napi lovaglás Pretoriától. Elhatároztam, hogy óvatosan elkerülök minden nézeteltérést.

Nem néztem se jobbra, se balra, bementem a kocsmába és csendesen odaszóltam a tulajdonosnak, hogy jó lesz, ha kimegy az istállóba és ellátja a lovat. Azután whiskyt rendeltem, mert szeretem ezt az üdítő, kellemes illatú italt, amely gyorsan úzi ki az emberi testből a fáradtságot. Tovább ballagtam volna, ahogy csendes utashoz illik, ha az a három férfi nem jön be a helyiségbe. Bányászok voltak. Az egyik mosolyogva vállamra tette a kezét. Nem tudom, ti hogy vagytok vele, én sosem szerettem, ha valaki a vállamra teszi a kezét. Rossz modor jele.

– Halló, idegen! – mondta ez a vigyorgó alak. – Ide jött közénk a földet túrni?

Nagyon bárdolatlan megszólítás volt. Mondtam már, hogy nem szeretem a rossz modort, tehát halkán így feleltem:

– Elsősorban vegye le a vállamról a mocskos patáját, másodsorban jegyezze meg, hogy nem jöttem ide földet túrni, mert nem vagyok gilisza, sem sündisznó.

Ezzel visszafordultam a söntésasztalhoz a poharam felé és nem törődtem volna tovább az üggyel. Egyszerre azonban arra lettem figyelmes, hogy valaki hátra szúr. Ez már felbosszantott! Az egyiket nyomban keresztülvágtam a söntéspulton, hogy rázuhant a mennyezetes állvány vagy harminc üveggel. A másikat hasba lőttem, de a harmadikat, aki elfutott, csak az utcán értem utol, hogy jogos önvédelemből leterítsem. Ezalatt néhányan összeröföntek ásóval, kapával és mielőtt

megmagyarázhattam volna nekik, hogy miért kellett ezt a három urat ennyire megdorgálnom, nekem rohantak. Bizony ott a tolongásban öt-hat ember megsebesülhetett a lövöldözéstől, de nekem védekez-nem kellett és ez sikerült is. Örültem, midőn lovammal az országútra értem, és a hátam mögött tudtam ezt a gaz fészket. Miért szednek az angol hatóságok mindenféle jogcímen újabb és újabb adókat, ha nem tudják erről a vidékről eltávolítani a zabolátlan gazembereket?

Már két napja lovagoltam pihenés nélkül. A meleg nem lehetett több negyven foknál, de fullasztó volt a por, és butykosomban megáporodott a víz. Ilyen helyzetben igazán csak arra gondolhattam, hogy ha másfél óra múlva elérem a legközelebbi helységet, amely Sonong volt, kerülni fogok minden élő embert a vendéglősön kívül, mert ha itt sem pihenhetek, akkor eldőlök valahol az úton ebben a száraz pokolban. Talán említettem már, hogy papnak szántak gyermekkoromban és így megmaradt bennem egy szép mondás valamelyik próféta könyvéből. Azt hiszem, valahogy így hangzik, hogy „nem elég a jószándék jószerencse nélkül”. Megjegyzem, lehet, hogy nem is a prófétákban olvastam, sőt úgy emlékszem, egy angolai fegyház igazgatója mondta, midőn elbúcsúzott tőlem. Szóval, ezt csak azért említem, mert jószándékkal így jártam többek között Sonongban is.

El sem értem a vendéglőig, mert utamat állta valami búcsújárás, amit egy elhunyt jólelkű bányagazgató emlékére rendeztek. Magam is soká voltam bányász és tisztelem az igazgatókat, különösen a jólelkűeket, bár ilyenhez még nem volt szerencsém. Megállítottam hát

a lovamat és vártam, hogy elmenjen az ünneplőbe öltözött menet. Egyszer csak egy bányász odaszólt:

– Talán leszállna a lováról és úgy báméskodna?!

– Menjen a fenébe – feleltem kitérően, mert nem akartam ismét veszekedést kezdeni. Szó szót követett és végül a lövöldözésre sikoltva szaladtak szét a nők, s azután, hogy elkerüljem a további nézeteltérést, átugrottam az elhullottakon és rövid vágtaiba vettem az országutat.

Nagyon elkeseredett hangulatban voltam. Uram, hol késik a szeretet országa? Azért, mert ezen a vidéken nem hemzsegnek a rendőrök, a katonák és a rögtönítélő törvényszékek, itt már békés ember nem mehet végig az úton? Délutánra járt az idő, minden csontom fáj a lovagláستól. Vízem már nem volt és tönkrement parafakalapom – egy kapavágás szakíthatta el – alig védett a nap ellen. Az országúti poros kaktuszok és pálmák álmosan lógatták mozdulatlan leveleiket. A táv-íródróton néhány színes madár gubbasztott mozdulatlanul. Tudtam, hogy közel járok a tengerparthoz, de még egy község van előttem, Bernam. No, itt, ha képen üt valaki, akkor sem kezdek verekedést. Innom és aludnom kell sürgősen, különben holtan esem le a lóról. Már feltűnt a távolban néhány fehér színű vályogház. Mikor közelebb értem, különös látványra lettem figyelmes. Ahol az országút a faluba torkollik, homokzsákok, ládák és kőhalmok voltak egymásra tornyozva, és szorgos emberek egyre emelték ezt a barikádot, amely mögül itt is, ott is egy-egy puskacső kandikált ki. Valószínűleg bennszülöttek támadását várják. Természetesen közöttük a helyem. Utolsó kutya az, aki a trópuson nem áll oda küzdeni testvérei közé, ha a fehér fajról

és a civilizációról van szó. Egy szakállas ember integetett kalapjával a barikád tetején. Megsarkantyúztam a lovamat. „Jövök, jövök!” – kiáltottam feléje. Ekkor azonban egy lövés dördült el és a golyó éppen hogy elkerülte a fejemet. Döbbenet megálltam.

– Halló idegen! – kiáltott a szakállas – Maradjon ott, ahol van, mert ha egy lépést közeledik, negyven golyót számolhat meg a testében. Amint látja, már értesültünk magáról.

Értesültek rólam? Szent Isten! Ezek a bolondok talán ellenem emelték a barikádokat? Ha eziránt voltak még kétségeim, azt nyomban eloszlatta a szakállas, aki egy pillanatig sem fordította el rólam a puskját.

– Ha megfelelő rendőrség nincs is ezen a vidéken, a sürgöny még működik, hála Istennek! Megkaptuk magáról az értesítést és ha azt hiszi, hogy ugyanúgy folytathatja az útját, ahogy Pretoriától jött idáig, akkor, amint látja, csalódik.

– De uraim! A civilizáció nevében! Hogyan tévedhetnek ennyire? Egy ital vizet és egy fekvőhelyet kérek...

– Nézze – mondta az öreg, türelmetlenül játszadozva a fegyverével –, mi békés bányászok és kereskedők vagyunk. Még az olyan alakot se lőjük le szívesen, mint maga, pedig szerintem az ilyenekre itt a bányavidéken vadászenszabályt kellene kiadni. Tízíg fogok számolni, azalatt nagyon gyorsan térjen le a dűlőúton, a völgy mentén kerülje meg a helységet és lovagoljon tovább, különben sortűzet adunk magára.

Ez történt! Velem! Aki a gyöngék támasza, a büszke angol gyarmati imperializmus híve vagyok! Mit is felelhettem ilyen gyalázatos,

durva vádaskodásra, ilyen gyáva kutyáknak, akik barikád mögé bújnak egyetlen ember elől. Sohasem szerettem a durva szavakat. Kiköptem feléjük és elvágattam.